

Konkreta förslag för att
förebygga en våldsbejakande
världsbild bland människor
som identifierar sig som
muslimer eller åberopar islam.

**SVENSKA MUSLIMER
FÖR FRED OCH RÄTTVISA**

Innehållsförteckning

Kort om SMFR	2
Varför vi skrivit denna text	2
Kamp om världsbilder	4
Global orättvisa.....	5
Islamisk kunskap och kunskapsnivåer.....	6
Psykisk ohälsa.....	8
Demokrati och representation.....	9
Media	10
Diskriminering, rasism, islamofobi och hatbrott.....	11
Skapa bra miljöer och hopp.....	12
Stärka muslimska kvinnor.....	13
Kontakt.....	14

Kort om SMFR

SMFR har sedan organisationen 2010 blivit helt självständigt tagit fram en egen strategi och arbetat för att bygga kapacitet i ett flertal frågor för att kunna bli en mer relevant fredsaktör. Idag är organisationen en av de största muslimska organisationerna med ett samhällspolitiskt fokus samt med etablerade kontakter runtom i världen. SMFR har idag verksamhet i 9 län med över 150 förtroendevalda som är organiserade i 14 lokalavdelningar, 2 regionavdelningar och 1 nationell styrelse. SMFR håller på att starta upp lokal verksamhet i ytterligare 2 län under 2016. Vi samlar primärt unga muslimer mellan 18-30 år. Oftast är de aktiva inom organisationen muslimska studenter eller förvärvsarbetande inom offentlig sektor. SMFR samlar sedan 2015 ca 2000 medlemmar bosatta över hela landet och har 3 heltidsanställda samt en projektorganisation som kan variera med mellan ytterligare 1-4 anställda.

SMFR har sedan 2010 arbetat aktivt med olika delar av det muslimska civilsamhället samt jobbat med att mobilisera marginaliserade muslimska ungdomar under parollerna "Trygga människor skapar trygga samhällen", "Av muslimer för Samhället" och "Vilken värld vill du leva i?".

Under de senaste fem åren så har SMFR genom projekt, verksamhet och aktiva kontakter med muslimer kunnat bygga upp och få en bredare såväl som mer systematisk förståelse för de utmaningar som många unga muslimer står inför samt fått en ökad förståelse för de processer och tankestrukturer som bidrar till radikaliserings och extremism.

Värt att nämna är dock att den överväldigande majoriteten av den muslimska gruppen i Sverige som SMFR varit i kontakt med inte dras mot militant extremism däremot skapar den känsla av maktlöshet, låg självkänsla, utanförskap, alienation såväl som identitetskras och okunskap kring islam som många svenska muslimer idag växer upp med en öppning för manipulation av subversiva grupper att stegvis kunna radikaliseras dessa mot en världsbild som är sympatiska mot våldsbejakande extremism.

Denna rapport är till för att komma med konkreta förslag för att agera förebyggande och stänga dessa öppningar samt försvåra mottagligheten för subversiva grupper att kunna påverka muslimer.

Varför vi skrivit denna text

SMFR tar situationen med att människor åker ut för att strida i utlandet på stort allvar såväl som hotbilden som kan uppstå om dessa bestämmer sig för att göra bruk av sina erfarenheter genom att slå till mot civila mål i Sverige. Vårt fokus riktar sig dock i denna text mot människor som bekänner sig till islam och identifierar sig som muslimer.

Vi vill påpeka att Islam av etablerade lärda inte ser islam som pacifistisk och att det därmed skapas utrymme för att inom etablerad teologi argumentera för försvar från upplevda yttre aggressioner på samma sätt som det utrymmes ges av FN:s grundstadga. Däremot så finns det inget etablerat stöd för att bidra eller medverka till urskillningslösa våldsdåd, aktiv krigsföring inom islam eller förtryck av andra på urval av ursprung eller livsåskådning.

En stor utmaningen som finns kring att hantera legitimeringen ligger dock kring de individuella tolkningarna om vad som utgör självförsvar samt möjligheten för vissa att aktivt kunna

argumentera utifrån en politisk världsbild som stödjer sådana tankar om legitimt självförsvar.

SMFR är emot våldsförhärlikande och våldsfrämjande ideologier. Det går emot vår grund som fredsrörelse. Vi tycker det är positivt att man vill komma åt personer/grupper/organisationer och stater som aktivt använder sig av våld och terror för att få igenom sin politiska vilja. Samtidigt kan vi inte acceptera att muslimer i Sverige systematiskt stigmatiseras. En väldigt generell hotbild av vilka som kan betraktas vara våldsbejakande "islamistiska" extremister samt en väldigt vag definition om vad terminologin egentligen betyder gör att det finns mycket att jobba med för att man ska komma åt det man vill komma åt utan att oskyldiga drabbas. Tidigare erfarenheter från andra europeiska staters handlingsplaner visar på en ökad marginalisering, stigmatisering och negativ särbehandling av den muslimska gruppen samt att detta tom kan säga uppmuntras när staten pressar på kommuner som inte är redo att ta ansvar att bedriva verksamhet som de inte är tillräckligt insatta i och lätt kan hamna i en situation där man delegerar uppgifter till personer som inte är lämpliga för uppdraget¹²³. Dessutom har man väldigt svårt att definiera exakt vad våldsbejakande extremism är, vilket öppnar för att uppdraget om kommunala handlingsplaner att bli svårtolkat och extremt godtyckligt.

I en tidigare rapport om våldsbejakande "islamistisk" extremism nämndes fem tecken på radikaliserings. Det var ökade besök till moskén, att man skaffar skägg, reser till Nordafrika eller Mellanöstern, utövar en fysisk sport som till exempel kampsport och tittar på arabiska tv-kanaler. Något som innebär att ett väldigt stort omfång av aktiva muslimer inom det muslimska civilsamhället omfattas. Detta visar på att det finns en alldeles för omfattande och ej specificerad bild på vad man egentligen söker när man försöker mota extremism. Att sådant arbete sedan placeras ut på landets kommuner som redan har tufft att hantera skola, vård och omsorg på ett tillfredsställande sätt såväl som anställa lämplig personal bidrar till att implementationen av eventuella handlingsplaner blir väldigt mottaglig för lokal manipulation som bidrar till ökad diskriminering och utanförskap.

I den svenska handlingsplanen vill regeringen stärka strukturerna för samverkan och kunskapsutbyte mellan socialtjänst, lärare, polis och fritidspedagoger när det gäller arbetet med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism med Danmark som förebild. Man vill även införa en kommunal handlingsplan. Detta är något som vi ser som djupt problematiskt. Risker är stor att det faktiskt ger ett fritt spelrum för rasistiska föreställningar och fördomar liksom ett angiverisamhälle när okvalificerade lekmän, var och en med sin definition på radikaliserings, ska samverka och flagga för unga människor som uppfattas "befinna sig i riskzonen". Utöver det att det saknas kompetens i frågan såväl som tydliga definitioner på vad som är vad så är risken stor att många muslimers rättigheter hamnar på undantag.

Utgångspunkten måste vara att alla svenskar oavsett tro har samma rättigheter. SMFR anser att vi istället behöver en handlingsplan mot organiserat våld med en tydlig definition om vad som inkluderas i detta som inte kollektiverar redan utsatta grupper – det är ju själva våldet som borde vara utgångspunkten för regeringen att bekämpa, samtidigt som det är enkelt att definiera såväl som organisera en tydlig motrörelse emot. Man behöver inte göra det mer komplicerat än att

¹ http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/8593862.stm

² <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2014/02/surveillance-uk-muslims-cradle-grave-201422575943406757.html>

³ <http://www.ihrc.org.uk/publications/briefings/10686-british-muslims-the-suspect-community>

enbart fokusera på personer/grupper som själv brukar våld eller aktivt och tydligt uppmuntrar till våld mot andra för att främja sin åsikt eller politiska preferens.

Med de indikatorer för "radikalisering" som den tidigare regeringen förde fram är risken överhängande att myndighetspersoner kommer att uppmärksamma ungdomar som överlag visar ett intresse för att engagera sig i sociala rörelser. Detta är minst sagt svårförenligt med ambitionen att öka ungdomars politiska engagemang.

Det går också stick i stäv med den demokratiska rättsstatens värnande av fri åsiktsbildning⁴. Om en ung människa tidigt i sitt politiska engagemang upplever sig aktivt motarbetad av skola eller socialtjänst som samarbetar med säkerhetspolisen, riskerar detta också att bekräfta de mer radikala gruppernas världsbild av en stat som ägnar sig åt åsiktskontroll. Sådana åtgärder kan därmed – tvärt emot det avsedda – leda till att fler unga "radikaliseras".

Detta gör att istället för att vinna över en viktig grupp för att komma åt våldsproblematiken så skapar man istället förutsättningar för att ytterligare stigmatisera och alienera en redan utsatt grupp såväl som ammunition för en redan exkluderad grupp att kunna rekrytera sympatisörer från en bredare front.

Vad vi i denna text vill fokusera på är vad vi ser att regeringen kan göra för att motverka den världsbild som subversiva grupper använder sig av för att dra människor i riktning mot våldsbejakande extremism utan att stigmatisera muslimer.

Utöver detta dokument så har SMFR utformat ett dokument som tydliggör hur SMFRs egna verksamhet kan bidra till att förebygga våldsbejakande världsbilder och förhindra att människor blir mottagliga till att gå in i våldsamma handlingsmönster genom att stärka individer, erbjuda dessa hopp, strategiska ramverk, religiös kunskap, moralisk kompass/värdegrund, en mer konstruktiv uppfattning om hur man skapar hållbar förändring och ge konkreta verktyg såväl som handlingsmöjligheter för att bidra med social rättvisa.

Kamp om världsbilder

Vanliga argument som används av subversiva grupper är ofta av en politisk natur, men där man vrider in en politisk världsbild som utgångspunkt för att skapa känslomässiga band och sedan argumentera utifrån religiösa principer för att få moralisk legitimitet. Genom att t.ex. framställa världen som djupt orättvis så åberopas idealen om rättvisa inom islam. Genom att aktivt framställa demokrati som ett system som upprätthåller orättvisa så blir det enklare att argumentera för att det står i kontrast till Islams läror som man då menar förespråkar värden som rättvisa, respekt mm. Hatbrott, diskriminering och upplevelser av ineffektiv brottsbekämpning såväl som lagförslag som särbehandlar muslimer blir viktiga argument för att förlora förtroendet för "väst" och bygga upp känslan av att man systematiskt är under "attack"⁵⁶. Exempel är olika former av övergrepp mot

⁴ <http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.1024364-16-aring-inlast-av-sapo-i-forebyggande-syfte>

⁵ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/702>

⁶ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/497>

muslimer⁷⁸⁹ i form av de polisingripanden som skett i t.ex. Göteborg¹⁰¹¹, argumentationen i domstolsbeslutet från tingsrätten för de två kvinnorna som misshandlades i Malmö¹², rasismen i Kärrtorp, uppfattningen av att polisen står på nazisternas sida, Sverigedemokraternas uppgång och aktiva islamofobiska kampanjer mm. En känsla som sedan aktivt utnyttjas för att uppmuntra personer att "försvara sig" såväl som ta kampen mot "orättvisan".

Andra saker som används är en form av "grooming" där man riktar in sig mot unga personer och aktivt blir en aktiv del av deras sociala umgängesgrupp och försöker "immunisera" dem från andra åsikter och perspektiv samt begränsa deras umgänge från andra sociala grupper.

Allt detta bidrar till att det blir enklare att bygga ett narrativ som möjliggöra stegvis radikaliserings. Verkliga händelser sätts in i en kontext där man populariserat en ytlig och politiserad bild som man legitimerar genom lösryckta korancitat samtidigt som man anför att det enda verkliga sättet att göra något mot all denna orättvisa är att ta till vapen. Stegvis konstruerar man en världsbild som möjliggör våldsamt extremism och öppnar upp för sympatier mot sådana handlingar.

En viktig del av det förebyggande arbetet handlar om att motverka utvecklingen av en sådan världsbild bland muslimer. SMFR går här igenom 8 punkter kring vad som kan göras från regeringshåll för att motverka detta.

Global orättvisa

Global orättvisa är enligt forskning en anledning till att många människor radikaliserar oavsett religiös bakgrund. Känslan av att ha blivit förödmjukad och vara så maktlös när det sker ohyggliga människorättsbrott som ingen ingriper mot kan leda till att människor känner sig manade att resa iväg för att bistå eller hjälpa olika parter i pågående konflikter. Så länge som det existerar orättvisa så kommer våldsbejakande radikaliserings alltid att kunna legitimeras. Därför är det viktigt att förstå att globala orättvisor kan få lokal påverkan.

Situationen i mellanöstern med diktaturer, politisk instabilitet och förtryck skapar grogrund för upplevda orättvisor eller kränkningar som öppnar upp för våldsförespråkande ideologi. Genom att peka på ömmande globala orättvisor i kombination med religiös legitimering och anti-demokratiska ideal så brukar oftast vara den vanligaste formen av subversiv propaganda.

Ofta är våldsbejakande radikaliserings kopplade till politiska faktorer snarare än religiösa, även om religiösa argument används för att legitimera.

Oftast finns det även släktband eller andra skäl som gör att människor känner en djup frustration

⁷ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/524>

⁸ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/740>

⁹ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/536>

¹⁰ http://www.svd.se/nyheter/inrikes/inlasta-i-moske-efter-bomblarm_5648695.svd

¹¹ <http://www.expressen.se/nyheter/dokument/experten-sagar-sapo-efter-terror-larmet-i-goteborg/>

¹² <http://www.dn.se/nyheter/sverige/hon-blev-maltavla-for-hatet-mot-muslimer/>

och aktivt försöker rekrytera människor att delta i väpnade strider utomlands.

- Att Sverige är tydligt med att ta avstånd från internationella orättvisor och vara en tydlig röst för mänskliga rättigheter.
- Att Sverige står upp för demokratiska val som genomförts med transparens
- Att Sverige avstår från att sälja vapen till diktaturer
- Att ta hjälp av Sveriges minoriteter och inkludera dessa för att öka förståelsen för globala konflikter
- Att stå upp för en human flyktingpolitik och öppna gränser mot Europa och Sverige

Islamisk kunskap och kunskapsnivåer

Alla muslimer följer alltså inte samma rättsskola och många muslimer i Sverige är inte ens medvetna om att de följer någon specifik inriktning av islam. Stora delar av den muslimska världen är uppdelad där olika rättsskolor är dominerande i respektive samhälle (Asien, Afrika, Mellanöstern) vilket gjort att många aldrig behöver bli medvetna om att det finns olika tolkningar eller att de själva följer en specifik rättsskola när de praktiserar sin islam. Vilken rättsskola man följer kan uttrycka sig i hur man genomför sin salat (böneritual), vilken mat som anses vara halal (tillåten) eller haram (förbjuden) och religiösa principer som utgör grund för vilken religiös inställning man har till olika utmaningar i samhället. Samtidigt skiljer sig inte de olika rättsskolor i viktiga grunder inom islam som till exempel i trosartiklarna eller i andra frågor som anses vara otvetydiga såsom islams trospelare.

Varför det skiljer sig beror på att det inom islams heliga texter finns passager som är tydliga och definitiva samtidigt som det finns passager som är otydliga och generella. De tydliga och definitiva bitarna är det som alla som studerar islam är överens om. Exempel på det är att det bara finns en Gud inom islam, att profeten Mohammed är den sista profeten, att islam uppmanar människor att be, betala allmosor till fattiga, uppmuntrar till den heliga pilgrimsvandringen och till att fasta.

Hur man ska be, vilka generella principer som ska prioriteras och hur islam egentligen ser på demokrati och så vidare är saker som hamnar inom den otydliga eller generella kategorin.

Olika rättsskolor är dominanta i olika delar av världen och i en alltmer globaliserad värld så ser vi också hur dessa skillnader möts, när muslimer som växt upp med olika rättsskolor blir medvetna om skillnader i olika muslimers islamiska traditioner.

I ett land som Sverige som har muslimer från spridda delar av världen blir dessa skillnader särskilt märkbara när muslimer från olika rättsskolor möts i moskén eller diskuterar religion och lösningar till olika samhällsutmaningar med varandra. De skilda uppfattningarna om islam blir väldigt tydliga då. Vissa klarar av att hantera skillnaderna med ökad kunskap och tolerans, andra gräver in sig i sin egen tolkning och håller distans till dem som inte delar den.

Samtidigt är det dock proportionellt få muslimer i Sverige som har en ordentlig förståelse kring islam. Det skapar utmaningar då väldigt många muslimer har växt upp i Sverige utan någon större vägledning kring islam samtidigt som de i sin utsatthet starkt börjar identifiera sig som muslimer vilket skapar en stark efterfrågan efter islamisk kunskap. Problematiken är att utbudet av pålitliga leverantörer av islamisk kunskap är extremt lågt och oorganiserat. Något som lett till att många då vänder sig till osäkra källor för att mätta sin törst efter kunskap.

Även bland de som organiserat sig i Sverige och byggt upp samfundsorganisationer så är det många av dessa organisationer som är långtifrån transparenta och som ofta besitter en tveksam eller bristande kunskap vilket gjort att det inte kunnat finnas till som stöd för folk som sökt djupare kunskaper inom islam. Detta är något som öppnat upp en marknad för godtyckliga tolkningar av islam och en riktning bort från traditionell islam till mer postmoderna tolkningar.

Den största skillnaden mellan de postmoderna och traditionella muslimerna ligger alltså i deras tolkning av islams grundkällor där den första följer en mer bokstavlig, personlig och godtycklig tolkning av källorna utan specifik metodologi medan den senare följer en mer kontextuellt och historiskt uppbyggd tolkning som bygger på en metodologi som lärda inom olika rättsskolor utformat för att kunna få ut slutsatser från källorna som de anser vara relevanta och giltiga.

Det postmoderna sättet att se på islam har i vissa fall lett till en renässans och gjort det enklare att tillgodose behovet som finns att få svar på olika frågor utifrån islamiska källor då det gjort det enklare för muslimska lekmän att formulera religiösa svar utan några större krav på formell religiös utbildning. Sådana former av islamiska tolkningar är också mer mottagliga för politisk manipulation då det saknar etablerade instanser för validering av tolkningars legitimitet.

Med dagens informationsteknik har detta lett till att olika tolkningar inom mindre frågor i islam bokstavligen exploderat. Tillgång till Internet, Youtube och andra sociala medier gör att olika tolkningar och svar kan få enorm spridning bland muslimer såväl som icke muslimer så länge som det framförs på ett karismatiskt sätt. Utöver detta finansieras sådan form av islam också aktivt av rika stiftelser från Mellanöstern.

Det postmoderna sättet att se på Islam har öppnat för mer liberala såväl som alltmer militanta tolkningar som är mer trendkänsliga för temporära politiska händelseförlopp i världen såväl som en eskalering av en intolerant syn på personer som inte delar samma uppfattning av islam. Något som utnyttjas av grupper som t.ex ISIL.

Det är därför viktigt att kunna utrusta vanliga muslimer med utökad religiös kunskap såväl som religiösa argument mot antidemokratiska och våldsbejakande tolkningar. Att erbjuda dessa en ökad förståelse för Islam från pålitliga och transparenta källor.¹³ Brist på kunskap gör det enklare för subversiva grupper att rekrytera folk till våld i islams namn.

Därför är det viktigt att bygga islamiska institut i Sverige då behovet inte kommer att minska i framtiden. SMFR har observerat att nypraktiserande muslimer dvs kulturella muslimer som växt upp utan större islamiska kunskaper som plötsligt börjat söka kunskap inom islam och konvertiter är särskilt sårbara för att lockas in i extrema och intoleranta tolkningar av islam som legitimerar,

¹³ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/494>

sympatiserar och tom uppmuntrar till att ta till våld. Oftast för att de inte har tillgång till eller kommer i kontakt med alternativa källor till islamisk kunskap på ett strukturerat sätt. Dessa utmaningar växer i takt med att den muslimska gruppen i Sverige växer samtidigt som det fortfarande inte existerar några officiella institut för islamisk kunskap i Sverige som kan svara för de kontextuella utmaningar som svenska muslimer möter.¹⁴¹⁵¹⁶¹⁷¹⁸¹⁹

Tillgång till islamisk kunskap vid tidig ålder stärker identitet och ökar motståndskraft mot subversiva gruppers tolkningar av islam.

- Att Sverige möjliggör och stödjer etableringen av transparenta institut för islamisk undervisning och forskning i form av folkhögskolor och fristående islamiska högskolor som kan ta ansvar för den islam som undervisas såväl som ska kunna stå till svars för de olika tolkningar den lär ut.
- Att svenska universitet samverkar med etablerade muslimska universitet i skapandet av teologiska kurser inom islam.
- Kursplan i islamiska studier i grundskolan och gymnasieskolan precis som det finns judiska studier i grundskolan.

Psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa ökar bland unga i Sverige. Bland de som är särskilt utsatta är unga muslimer som ofta hamnar långt från arbetsmarknaden, känner sig utanför och som känner sig pressad i sin identitet.²⁰²¹

Frånvaron av religiös och kulturellt medvetna tjänster från "mainstream samhället" och de aktörer som finns idag gör att det finns segment av muslimska ungdomar som har svårt att känna förtroende för de tjänster som idag erbjuds. SMFR har identifierat att många muslimska ungdomar har behov av att ha någon att prata om problem, men där flera upplever att de inte har någon att tala till i sin omgivning eller få relevant hjälp inom det "muslimska civilsamhället" på ett professionellt och strukturerat vis. Detta gör att muslimska ungdomar ofta upplever att de är tvungna att stå ut med sina problem i tystnad på ett sätt som tär på deras psykiska hälsa.

SMFR har därför sett behovet av att skapa en religiöst och kulturellt medveten stödjourstjänst där

¹⁴ <http://www.mynewsdesk.com/se/pressreleases/smfr-tillbaka-hem-fraan-dialogresa-i-egypten-tillsammans-med-salaams-vaenner-efter-oroligheterna-i-kairo-706830>

¹⁵ <http://www.sydsvenskan.se/sverige/hizb-ut-tahrir-drommer-om-ett-globalt-kalifat/>

¹⁶ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6087991>

¹⁷ <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/496914?programid=3071>

¹⁸ <http://www.svt.se/opinion/article2496126.svt>

¹⁹ <http://www.skovdenyheter.se/artikel/343376/imamen-salahuddin-barakat-religion-inte-avgörande>

²⁰ <http://www.svt.se/nyheter/vetenskap/tredubblad-psykisk-ohalsa-bland-unga>

²¹ <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19109/2013-5-43.pdf>

unga människor som är utbildade inom coaching och aktivt lyssnande är i frontlinjen för att kunna erbjuda andra unga stöd.

Då vi vet att barn och unga som har problem hemma lättare dras till destruktiva miljöer och grupper så är det viktigt att ge de stöd så att de inte exploateras av subversiva grupper.

Många unga flickor och pojkar i Europa blir också föremål för "social grooming" där de uppvaktas, synliggörs och stegvis erbjuds en världsbild samtidigt som de steg för steg förväntas isolera sig från resten av samhället och den sociala sfär som inte delar den nya världsbilden. Särskilt mottagliga är personer som sedan tidigare inte har ett starkt socialt nätverk där den känner sig trygg samtidigt som den känner låg självkänsla och är extra mottaglig för påtryckningar från subversiva grupper. Processen för "groomingen" är stegvis och får ofta de utsatta att känna sig inkluderade och sedda i ett specifikt sammanhang för att sedan aktivt försvara en specifik världsbild för att sedan stegvis isolera sig från de som inte håller med för att sedan tillslut ta steget att resa iväg och bryta kontakten med de kvarvarande sociala relationer de har kvar som inte stödjer eller är sympatiska till deras beslut.

Genom att upptäcka och motverka denna process i ett tidigt stadie så kan man hjälpa individer att se och förstå världen från ett bredare och mer nyanserat perspektiv, erbjuda personen en bredare emotionell tillhörighet samt ge individer verktyg att kunna stå emot social kontroll och stärka sin självkänsla gentemot subversiva grupper.

Det finns ett stigma bland unga muslimer att prata om sociala problem, kränkningar eller annat som sker i hemmet, i skolan eller i sin omgivning samtidigt känner de inte att de på ett tryggt sätt kan ta upp problemen de har utan att de ska bli missförstådda.

Många unga muslimer upplever sig isolerade eftersom de inte kan hitta någon som kan förstå deras problem. Det behövs därför tjänster som unga muslimer i Sverige känner förtroende till – som är redo och med vilja att hjälpa.

Unga människor som mår dåligt kan även lockas till självmord. Självmord är dock ofta väldigt tabubelagt bland religiösa grupper. Att resa utomlands för att delta i strider kan därför tjäna som en form av förtäckt självmord.

- Att skapa program för att stötta unga muslimer som lider av psykisk ohälsa som förstår och kan relatera till deras identitet och religiösa bakgrund.
- Att erbjuda stöd till muslimska samfund att bättre kunna hantera psykisk ohälsa och kunna referera personer vidare till verksamheter som bättre kan hantera detta
- Att skapa program för att stärka unga muslimers självkänsla

Demokrati och representation

Då vi vet att fler muslimer i politiken leder till ökad tilltro till det politiska systemet och underminerar strömningar som argumenterar mot demokrati som ett "korrupt västerländskt

system" som är byggd för att marginalisera muslimer såväl som underminera Gud. Det är viktigt att engagera den muslimska gruppen aktivt genom att informera om val²² samt hålla i utbildningar om politik.

För att göra detta är det viktigt att politikerna upplevs tillgängliga, men även att det är människor som folk känner att de kan relatera till och känna förtroende för. Om muslimer aktivt väljer att ställa sig utanför det demokratiska systemet så försvinner ett viktigt alternativ för att kunna vara med och påverka samhällets utveckling. Det minskar även intresset för samhällsfrågor och skapar ett mer apatiskt förhållningssätt till olika samhällsfrågor. En positiv syn på demokrati som påverkansverktyg och delaktighet inom det politiska utgör en viktig barriär mot att vilja engagera sig i antidemokratiska projekt.

Genom kontakt med muslimska politiker som delar eller anses representera målgruppens värderingar så ökar det legitimitet till det politiska systemet och motverkar anti-demokratiska strömningar och sympatier. Därför är det viktigt att se till att bred mångfald av människor engagerar sig politiskt.

Om människor känner personer som de känner förtroende mot som är aktiva inom politiken så bidrar det till att öka legitimiteten för det politiska systemet. Därför är det viktigt att skapa vägar in i politiken för fler människor då det i sin tur bidrar till att öka förtroendet för de demokratiska institutionerna såväl som erbjuder ökad insyn till fler.

Det är viktigt att ge förtroende till muslimer som förtroendevalda politiker för att även kunna få större förtroende bland muslimer.

- Att skapa program där framgångsrika politiker med olika bakgrunder från olika partier får träffa unga muslimer som kan identifiera sig med dem.
- Att aktivt separera från en sekulär stat och ett sekulärt samhälle. Där regeringen är tydlig med att en sekulär stat, men att samhället även inkluderar religiösa och därmed inte ska vara sekulärt utan ska aktivt tillåta mångfald i trosuppfattningar och livsåskådningar.

Media

SMFR har observerat att muslimer oftast porträtteras i media relaterat till problem. En mer nyanserad bild skulle förbättra unga muslimers självbild, utveckla samhällets attityd och kunna visa på konstruktivt agerande och bra förebilder för unga människor.

Mediala stereotypa porträtteringar av muslimer bidrar till ett minskat förtroende för samhället samtidigt som det ändå leder till vissa former av internaliseringar speciellt bland identitetssökande muslimer och underlättar för dessa att bli mottagliga för subversiva budskap.

Då många muslimer som växer upp i Sverige inte har någon större kunskap om islam eller har tillgång till någon som kan ge dessa en ordentlig undervisning kring islam så är de mottagliga till de föreställningar som media skapar kring muslimer. Till skillnad från den övriga befolkningen som

²² <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/512>

inte associerar sig till muslimer och ser dem som något främmande så blir medias porträttering av muslimer också en del av deras identitet i deras identitetsskapande som den andre. Många muslimer växer upp med en känsla av utanförskap vilket också förstärker deras sökande efter en muslimsk identitet då de ständigt påminns om att de är just muslimer och därför är avvikande från det resterande samhället. Detta bidrar till en känsla av orättvisa.

Den ganska ensidiga bevakningen av muslimer bidrar till att förstärka subversiva grupper budskap som legitima tolkningar av islam såväl som förstärker nidsbilden av muslimer bland allmänheten.

Det är därför viktigt att tydliggöra att terrorism inte har någon religion, särskilt från statliga företrädare.²³ Detta är viktigt att upprepa i samtliga sammanhang. Genom att hamna i fällan att göra Islam till problemet så bidrar man till att spela in subversiva grupper i händerna och ger dessa officiellt tolkningsföreträde och erkännande som legitima representanter för Islam. Detta är viktigt för att dels motverka islamofobiska krafter, men även för att inte erbjuda ISIL mer legitimitet som en seriös uttolkare och källa till islamisk kunskap.

- Att regeringen är tydlig i sin kommunikation om att Islam inte är problemet.
- Att regeringen jobbar aktivt med counter-narrative i samverkan med muslimska civilsamhällesorganisationer.

Diskriminering, rasism, islamofobi och hatbrott

Rasism och hat och intolerans mot muslimer är något som behöver aktivt motverkas då detta bidrar till känsla av ökat utanförskap. Det handlar inte enbart om hatattacker, men även hur rättsväsendet hanterar sådant. Det behövs tydligare hantering av rättsväsendet mot förövare. Det behövs också en tydligare och mer transparent ordning när det kommer till rättskipning riktad mot muslimer. Det är viktigt att principerna att ingen är skyldig tills det är bevisat, att anklagare har bevisbördan över anklagade, alla har rätt att till laglig prövning, alla rätt att försvara sig mot anklagelser och känna till dem, skydd mot godtycklig inskränkning av integritet och frihet osv även gäller muslimer.

Hatbrott är ett brott som drabbat människor kollektivt - vilket gör att dess offer alltid är tiotusentals. Det behövs riktiga åtgärder för att komma tillrätta med detta. Oförmåga från statens sida att agera vid sådana brott urholkar förtroendet för rättsväsendet.

Upplevelsen av att ha blivit utsatt för orättvisa utan att fått möjlighet till upprättelse skapar grogrund för subversiva grupper att kunna vinna stöd för sina budskap.

- Gör hatbrott till en egen brottsrubrik
- Skapa en hatbrottsdomstol för att utveckla tydligare och mer rättssäkra gränsdragningar för vad som beaktas som hatbrott som skapar tydliga signaler ut mot samhället samt

²³ <http://www.wsj.com/articles/obama-were-not-at-war-with-islam-1424296897>

normerar. En hatbrottsdomstol kan effektivisera polisens arbete då det skapar tydlighet i vad som ska utredas, vilka bevisningar som polisen bör säkra, hur polisen bör agera i sina utredningar osv.

- Skapa en enhet för hatbrottsåklagare som mer systematiskt kan kartlägga och bygga upp fall för att motverka organiserat hat såväl som icke organiserat hat samt skapa tydliga spår för polisen att jobba efter så att polisen slutar att rutinmässigt lägga ner så många hatbrottsfall.
- Ge mer resurser till polisenheter för hatbrott.
- Tillsätt ett oberoende och självständigt organ som granskar polisens arbete. Polisen kan inte granska sig själva. Tyvärr finns det sympatier för högerextrema idéer och tankar inom delar av polisen. För att komma tillrätta med det så kan inte poliser förväntas granska varandra.
- Inför ett oberoende MR-granskningsorgan i Sverige. En myndighet som står fri från regeringen men med befogenheter att kunna agera och utdöma viten vid MR-brott såväl som ha resurser att göra egna granskningar av media, myndigheter mm. Skriva rapporter till FN. Agera remissinstans såväl som erbjuda förslag och rekommendationer. Samt med resurser att pröva lagar via domstol samt driva fall till EU-domstolen.
- Att aktivt motverka islamofobi, afrofofi och antisemitism.

Skapa bra miljöer och hopp

Då vi vet att miljöer påverkar samt reproducerar tankestrukturer. Detta ses inte minst på utvecklingen på västkusten med de grupperingar som formerats och de islamiska tolkningsströmningarna såväl som världsbild som fått stark spridning bland unga. Något som kräver resurser för att kunna komma in och få spridning av konstruktiva tankar genom förebilder och legitima distributörer för tolerans²⁴²⁵²⁶.

Det är viktigt att lyfta positiva exempel av muslimsk organisering såväl som gärningar i olika mediala såväl som offentliga sammanhang. Det bidrar till en normalisering av den muslimska identiteten såväl som minskar intolerans och hat mot muslimer.

Då vi vet att det ofta är någorlunda politiskt medvetna unga som bestämmer sig för att "göra skillnad". Det är viktigt att erbjuda demokratiska alternativ för ungdomar att känna att de gör

²⁴ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/519>

²⁵ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/529>

²⁶ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/483>

meningsfull skillnad på.^{2728 293031}

Framtidshopp underminerar argument som subversiva grupper använder för att rekrytera ungdomar.³² Om unga människor tror på att de har en framtid i Sverige så minskar det lockelsen för subversiva grupper samtidigt som det utgör en barriär mot den världsbild som dessa grupper försöker överföra.

Det behövs åtgärder för att skapa nätverk och synliggöra förebilder i chefspositioner som målgruppen kan relatera till. Genom att se vilka framtidsmöjligheter som finns så minskar även lockelsen för subversiva grupper.

Samtidigt finns det många nätverk i Sverige där unga människor med muslimsk bakgrund kämpar mot sociala utmaningar såsom gängkriminalitet, missbruk och annan form av utanförskap. Dessa grupper behöver stöd för att återintegreras i samhället och få verktyg såväl som kontakter för att komma in i arbete och hamna i sysselsättning.

Känslan av utanförskap, umgängeskretsen och bristen på sysselsättning bidrar till att det blir enklare för subversiva grupper att locka dessa att anamma tolkningar av islam samt att strida för t.ex ISIL där man lovar pengar, status, kvinnor och äventyr. Materiella saker som lockar såväl som man utlovas viktiga roller med inflytande samtidigt som man försöker legitimera detta med religiösa förtecken.

- Bidra till ökad sysselsättning för unga i förorten
- Att ge ökat stöd för språkutveckling för flerspråkiga i tidig ålder
- Att skapa bättre strukturer och integrering av modersmålsundervisningen tillsammans med den ordinarie grundskoleutbildningen
- Synliggöra goda förebilder som unga i förorten kan relatera till
- Skapa aktivitetsprogram där man aktivt kan gå in och bryta dåliga umgängeskuster bland unga.

Stärka muslimska kvinnor

Muslimska kvinnor är en specifikt utsatt grupp i samhället som ofta utsätts för trakasserier när de rör sig ute i samhället. Många muslimska kvinnor som bär sjal upplever även att de särskilt utpekade och utsätts för trakasserier. Dessa trakasserier leder ofta till att en bredare form av utanförskap

²⁷ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/576>

²⁸ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/569>

²⁹ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/457>

³⁰ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/492>

³¹ <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/567>

³² <http://www.muslimerforfred.org/?q=node/537>

sätter sig där inte enbart kvinnorna blir offer, men hela communityt då det ofta får stark symbolisk betydelse då sjalen blivit starkt förknippad till religionen islam.

Det är viktigt att erkänna muslimska kvinnors rätt till att få klä sig i enlighet med sin egna vilja och möjligheten att få klä sig i enlighet med sin religiösa övertygelse och tolkning av islam vilket Europa konventionen för mänskliga rättigheter såväl som Sveriges grundlag tillerkänner. Att stå upp för rätten för enskilda muslimska kvinnor att få klä sig och ha företräde över sin egna kropp såväl hur de väljer att beklä den måste stå över utomståendes rätt till att bestämma över den. Detta bör även anses vara en självklar princip som regeringen oreserverat ska ställa sig bakom.

Sverige är en sekulär stat, men kan inte vara ett sekulärt samhälle. Muslimska kvinnor måste ha rätten att få vistas såväl som vara delaktiga i samhället på lika villkor och få vara med utan att deras klädval politiseras av samhället på ett sätt där man argumenterar för deras exkludering eller påtvingar de specifika klädval. Det är också viktigt att tillerkänna muslimska kvinnor rätten att få tolka den symboliska innebörden av deras egna klädsel och ej låta andra få företräde till rätten att tolka den åt dem.

Det är viktigt att även motverka diskriminering som förminskar muslimska kvinnors möjligheter att få delta, rätten att bli sedda samt även få sina behov tillgodosedda som svenska skattebetalare, arbetare och medborgare i Sverige.

Misslyckande från samhällets sida till att göra detta bidrar till ökat utanförskap, misstänksamhet och skapar grogrund för subversiva grupper att locka unga muslimer till att delta i en väpnad kamp för att bli behandlade rättvist och få leva i ett samhälle där muslimska kvinnors rättigheter respekteras. Muslimska kvinnors förtryck blir också ett argument för att utöka konfliktytan mot västvärlden.

- Att motverka diskriminering som riktar sig specifikt mot muslimska kvinnor inom den offentliga sektorn och inom arbetsmarknaden.
- Att motverka indirekt diskriminering genom förbud som drabbar specifikt muslimska kvinnor
- Att tydliggöra undantag och skapa möjlighet för lösningar kring kortärmat inom vård och omsorg.

Kontakt

Kontakt för fler frågor ta kontakt med SMFRs förbundskansli kansli@muslimerforfred.org

Detta dokument har upprättats av generalsekreteraren och förbundskansliet för Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa för att underlätta för förtroendevalda att lyfta frågan om "att förebygga våldsbejakande världsbild bland människor som identifierar sig som muslimer eller åberopar islam."

SVENSKA MUSLIMER
FÖR FRED OCH RÄTTVISA

**Konkreta förslag för att
förebygga en våldsbejakande
världsbild bland människor
som identifierar sig som
muslimer eller åberopar Islam**

15 (15)
version 2.1

Dokumentet har upprättats på mandat av SMFRs generalsekreterare Yasri Khan i enlighet med de styrdokument som reglerar SMFRs verksamhet.

För kontakt med generalsekreterare Yasri Khan yasri.khan@muslimerforfred.org, tel: 08-400 227 34